ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Πανελλήνιο Συνέδριο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 14, Αρ. 1 (2025)

14ο Συνέδριο Διδακτικής Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση - Συνόψεις

Αντιλήψεις και Επίγνωση Νέων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τους 17 Στόχους της Αειφορίας: η Περίπτωση της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Δήμητρα Χατζή, Ελευθερία Αρλέτου, Ελευθερία Γαλάρα, Ηλίας-Δημήτριος Διαμάντης, Αθηνά Ζαγανίδου, Γραμματεία Καρέτσου, Αντιγόνη Καρνεσιώτη-Σημαντήρα, Κωνσταντίνα Λέφα, Άννα Λοκόση, Αθανασία Μάκου, Μαρία Μανούση, Αλεξάνδρα Ματσουκατίδου, Άγγελος Μυλωνάς, Στεφανία Παρασκευοπούλου, Μαρία Ρουσοπούλου, Ελένη Σκαμνέλου, Ζαφειρία Σολομωνίδου, Χριστίνα Τζελέτα, Σταματία Τζοβάρα, Χρυσούλα Τριάντη, Αγγελική Τσοπανίδου, Κωνσταντίνα Φούντα, Ελένη Κολοκούρη, Γεώργιος Μαρκοζάννες, Κατερίνα Πλακίτση

doi: 10.12681/codiste.7721

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 02/02/2026 07:47:24

Αντιλήψεις και Επίγνωση Νέων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τους 17 Στόχους της Αειφορίας: η Περίπτωση της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Δήμητρα Χατζή[2], Ελευθερία Αρλέτου[1], Ελευθερία Γαλάρα[1], Ηλίας-Δημήτρης Διαμάντης[1], Αθηνά Ζαγανίδου[1], Γραμματεία Καρέτσου[1], Αντιγόνη Καρνεσιώτη-Σημαντήρα[1], Κωνσταντίνα Λέφα[1], Άννα Λοκόση[1], Αθανασία Μάκου[1], Μαρία Μανούση[1], Αλεξάνδρα Ματσουκατίδου[1], Άγγελος Μυλωνάς[1], Στεφανία Παρασκευοπούλου[1], Μαρία Ρουσοπούλου[1], Ελένη Σκαμνέλου[1], Ζαφειρία Σολομωνίδου[1], Χριστίνα Τζελέτα[1], Σταματία Τζοβάρα[1], Χρύσα Τριάντη[1], Αγγελική Τσοπανίδου[1], Κωνσταντίνα Φούντα[1], Ελένη Κολοκούρη[3], Γεώργιος Μαρκοζάννες[4] και Κατερίνα Πλακίτση[5]

[1,2]Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

[4]Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

[3]Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, [5]Καθηγήτρια,

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

[2]*chatzidimitra85@gmail.com*

Περίληψη

Η μελέτη εστιάζει στις αντιλήψεις των νέων σχετικά με τους 17 Στόχους της Αειφορίας που υιοθετήθηκαν από τα μέλη κράτη του ΟΗΕ το 2015 με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό επίπεδο μέχρι το 2030. Για την εκπόνηση της έρευνας χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο 21 ερωτήσεων το οποίο συμπληρώθηκε από 188 προπτυχιακούς φοιτητές της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ηλικίας 18 με 24 ετών. Βάσει των ευρημάτων, οι Στόχοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευημερία έχουν τη μεγαλύτερη απήχηση και αναδεικνύονται οι αντιλήψεις, οι στάσεις και η επίγνωση των νέων γύρω από θέματα της Αειφορίας .

Λέξεις κλειδιά: Ατζέντα 2030, αειφορία, τριτοβάθμια εκπαίδευση, απόψεις νεανικού κοινού, ευαισθητοποίηση για τους 17 ΣΒΑ

Youth Perceptions and Awareness in Higher Education regarding the 17 Sustainable Development Goals: a Case Study of the School of Education of the University of Ioannina

Dimitra Chatzi[2], Eleftheria Arletou[1], Eleftheria Galara[1], Ilias-Dimitris Diamantis[1], Athina Zaganidou[1], Grammateia Karetsou[1], Antigoni Karnesioti-Simantira[1], Konstantina Lefa[1], Anna Lokosi[1], Athanasia Makou[1], Maria Manousi[1], Alexandra Matsoukatidou[1], Angelos Mylonas[1], Stefania Paraskevopoulou[1], Maria Rousopoulou[1], Eleni Skamnelou[1], Zafeiria Solomonidou[1], Christina Tzeleta[1], Stamatia Tzovara[1], Chrysa Trianti[1], Angeliki Tsopanidou[1], Konstantina Founta[1], Eleni Kolokouri[3], Georgios Markozannes[4] and

Αναγνωριστικό ψηφιακής εργασίας: https://doi.org/10.12681/codiste.7721

Katerina Plakitsi[5]

[1,2]Postgraduate Student, University of Ioannina

[4]Assistant Professor, Department of Medicine, University of Ioannina

[3]Laboratory Teaching Staff, [5]Professor,

Department of Early Childhood Education, University of Ioannina

[2]*chatzidimitra85@gmail.com*

Abstract

The study focuses on the perceptions of young people regarding the 17 Sustainable Development Goals adopted by United Nations member states in 2015 to promote sustainable development at the social, economic, and environmental level by 2030. For this research, a 21-question questionnaire was used, which was distributed to undergraduate students at the School of Education of the University of Ioannina and completed by 188 students aged 18 to 24. According to the findings, the goals for human rights and prosperity have a wide appeal and the perceptions, attitudes and awareness of young people regarding sustainability issues are reflected as well.

Keywords: Agenda 2030, sustainability, higher education, youth perceptions, SDGs awareness

Εισαγωγή

Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ/SDGs) αφορούν μία παγκόσμια έκκληση ανάληψης δράσης για τον τερματισμό της φτώχειας, την προστασία του πλανήτη και τη βελτίωση της ευημερίας καθώς και των ευκαιριών όλων των ανθρώπων χωρίς αποκλεισμούς (Dalampira & Nastis, 2020). Η Ατζέντα 2030 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) υπογράφηκε το 2015 στην 70η Γενική Συνέλευση των παγκόσμιων ηγετών και θεωρείται το νέο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Στόχος της είναι η προστασία των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών ισορροπιών (EUR-Lex, χ.χ.). Μέσα από την εκπαίδευση μπορούν να διαμορφωθούν ενεργοί πολίτες με κριτική σκέψη που θα αναλάβουν συλλογική δράση και πρωτοβουλίες (Kolokouri et al., 2021). Ειδικότερα, οι νέοι είναι αυτοί που καλούνται να χτίσουν έναν καλύτερο κόσμο, υγιή και προστατευόμενο για τις επόμενες γενιές (Zamora-Polo et al., 2019). Έπειτα από βιβλιογραφική ανασκόπηση, παρατηρήθηκε σχετικά περιορισμένη έρευνα που σχετίζεται με τις αντιλήψεις των νέων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την αειφορία, ειδικότερα στην Ελλάδα, παρά τις προσπάθειες που γίνονται σε ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Μαΐδου κ.ά., 2016). Με στόχο την ενίσχυση αυτού του πεδίου, ερευνήσαμε τις αντιλήψεις των νέων ηλικίας 18-24 γύρω από την αειφορία και τους 17 στόχους της Ατζέντας 2030 μέσα από ένα δείγμα που αντλήθηκε από προπτυχιακούς φοιτητές της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή των νέων στην αποτελεσματική υλοποίηση της Ατζέντας 2030, θα προσπαθήσουμε μέσω ενός ερωτηματολογίου, να διαπιστώσουμε κατά πόσο οι νέοι είναι εξοικειωμένοι με τους 17 στόχους, τον βαθμό ευαισθητοποίησης τους, αλλά και να βρούμε τρόπους ενίσχυσης του ενδιαφέροντός τους για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Μεθοδολογία

Για την παρούσα έρευνα, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα τα οποία αποκτήθηκαν με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίου με 21 ερωτήσεις κλειστού τύπου (πολλαπλής επιλογής / κλίμακας Likert 5 βαθμών) σχετικά με τα δημογραφικά στοιχεία καθώς και τον βαθμό εξοικείωσης, τις απόψεις, τις στάσεις και τις προθέσεις των ερωτηθέντων ως προς τους 17 Στόχους. Οι ερωτήσεις διαμορφώθηκαν στη διαδικτυακή πλατφόρμα Google Forms και

βασίζονται εν μέρει σε ερωτήσεις ερωτηματολογίου από διαδικτυακή πηγή του οποίου οι στόχοι είναι συναφείς με το αντικείμενο της εν λόγω έρευνας (https://www.startquestion.com/survey-ideas/sdgs/). Το ερωτηματολόγιο κοινοποιήθηκε τόσο μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας από τη γραμματεία στους προπτυχιακούς φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών και Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων όσο και μέσω κοινωνικών μέσων δικτύωσης. Συλλέχθηκε ένα δείγμα ευκολίας 188 ατόμων ηλικίας 18-24 και η ποσοτική ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό στατιστικής ανάλυσης "Jamovi". Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 179 γυναίκες και 9 άντρες. Το 98,9% ήταν ελληνικής καταγωγής, ενώ το 49.5% διαμένει σε περιοχές της Ηπείρου και των Νησιών του Ιονίου και το υπόλοιπο 50,5% σε άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Αποτελέσματα

Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες, οι στόχοι που χρήζουν άμεσης προτεραιότητας είναι οι στόχοι 3-Καλή Υγεία και Ευημερία (45,4%), 2-Μηδενική Πείνα (40,4%), 4-Ποιοτική Εκπαίδευση (37,2%), 1-Μηδενική Φτώχεια (35,1%) και 5-Ισότητα των Φύλων (30,3%), ενώ ένα ποσοστό 38,3% θεωρεί ότι όλοι οι στόχοι είναι εξίσου σημαντικοί. Ως προς την ερώτηση πολλαπλής επιλογής για τα ατομικά μέτρα που υιοθετούν οι ερωτηθέντες για να συμβάλλουν στην επίτευξη των 17 στόχων, τα επικρατέστερα είναι η πρόληψη στην υγεία (65,4%), η προσφορά αντικειμένων σε όσους έχουν ανάγκη (58%), η υποστήριξη της ειρήνης, δικαιοσύνης και ισότητας (54,8%), η ανακύκλωση και συναφείς δραστηριότητες (52,1%), η άθληση (41%), η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος (38,8%), η υγιεινή διατροφή (37,8%), η σωστή διαχείριση των οικονομικών τους πόρων (37,8%), η υπεράσπιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων (37,8%), η ενεργός πολιτειότητα (36,2%), η μείωση χρήσης πλαστικού (34%) καθώς και η πρόνοια για μόρφωση, δια βίου μάθηση και υποστήριξη της εκπαίδευσης για όλους (34%). Αναφορικά με την ερώτηση πολλαπλής επιλογής για τα μέσα ευαισθητοποίησης του κοινού ως προς τους 17 στόχους, ως πιο δημοφιλή θεωρούνται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (72,9%), οι διαδικτυακές πηγές (62,2%) και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα (59%). Ως κύριοι ανασταλτικοί παράγοντες επίτευξης της Ατζέντας 2030 αναδεικνύονται οι πολεμικές συρράξεις (44,7%), η κλιματική αλλαγή και ρύπανση περιβάλλοντος (40,54%), οι πολιτικές συγκρούσεις (38,2%), οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες (38,2%), η ανεπαρκής ενημέρωση του κοινού (33%) και το ανεπαρκές μορφωτικό επίπεδο του κοινού (29,3%). Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της γνώμης των ερωτηθέντων για τη σημασία δραστηριοποίησης των νέων ηλικίας 18-24 και του βαθμού εξοικείωσής τους με τους 17 στόχους (χ^2:44,3/p:<.001) υποδεικνύοντας ότι οι νέοι που έχουν μεγαλύτερη εξοικείωση με τους στόχους είναι πιθανότερο να θεωρούν τη δραστηριοποίηση των νέων πιο σημαντική. Επιπλέον, σημειώθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της άποψης των ερωτηθέντων για τη σημασία δραστηριοποίησης των νέων ηλικίας 18-24 και της συχνότητας λήψης μέτρων (χ^2:22,9/p:0.029) που δείχνει ότι όσο πιο συχνά οι ερωτηθέντες λαμβάνουν μέτρα για τους Στόχους τόσο πιο απαραίτητη φαίνεται να θεωρούν τη δραστηριοποίηση νέων. Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά και ανάμεσα στη συχνότητα λήψης μέτρων και τις μελλοντικές προθέσεις των ερωτηθέντων ως προς τους 17 στόχους (χ^2:26.0/p:<.001) και προκύπτει ότι όσο αυξάνεται η συχνότητα λήψης μέτρων των ερωτηθέντων τόσο αυξάνεται η πιθανότητα πρόθεσης ενασχόλησης τους με τους 17 στόχους μελλοντικά. Η στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της γνώμης των ερωτηθέντων για την αναγκαιότητα της συμβολής του κοινού και της άποψής τους για το πόσο εφικτή είναι η επίτευξη των στόχων ως το 2030 (χ^2:50,5/p:<.001) καταδεικνύει ότι όσο πιο σημαντική θεωρείται η συμμετοχή του κοινού τόσο μεγαλύτερη θεωρείται η πιθανότητα επίτευξης της Ατζέντας 2030. Τέλος, παρατηρήθηκε οριακά στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της άποψης των ερωτηθέντων για την πιθανότητα επίτευξης των Στόχων ως το 2030 και της αντίληψης τους για τη σημασία της συμβολής του ιδιωτικού τομέα (χ^2:25.9/p:0.055) καθώς και μία στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ της άποψης των ερωτηθέντων για την πιθανότητα επίτευξης των Στόχων ως το 2030 και της αντίληψης τους για τη σημασία της συνεισφοράς των διεθνών

οργανισμών, κυβερνήσεων και τοπικών αρχών (χ^2:39/p: 0.001) υπογραμμίζοντας την ανάγκη τόσο για ενεργό συμμετοχή όχι μόνο όλων των πολιτών, αλλά και των ιδιωτικών επιχειρήσεων, των διεθνών οργανισμών, τοπικών ή εθνικών φορέων και ως εκ τούτου, η συνεργασία μεταξύ όλων τους θα αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα της επιτυχούς υλοποίησης της Ατζέντας 2030.

Συμπεράσματα

Κατά τα ευρήματα, σημαντικό ποσοστό νέων 18-24 εμφανίζεται μερικώς εξοικειωμένο και ευαισθητοποιημένο ως προς τους 17 Στόχους της Ατζέντας 2030. Ωστόσο, αναδεικνύεται η ανάγκη περαιτέρω παρακίνησης και κινητοποίησης τους μέσα τη συνδρομή διαφόρων φορέων. Επιπλέον, υπογραμμίζεται ο καίριος ρόλος της εκπαίδευσης τόσο στην επίτευξη των στόχων όσο και στην ευρύτερη εξοικείωση του νεανικού πληθυσμού με αυτούς. Η επίτευξη αυτού του στόχου μπορεί να υποστηριχθεί μέσω της ενσωμάτωσης ή/και του εμπλουτισμού μαθημάτων σχετικά με την αειφορία στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και όχι μόνο, καθώς και μέσω της διοργάνωσης εξειδικευμένων επιμορφωτικών σεμιναρίων και συνεδρίων (Bespalyy et al., 2024). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με Zamora-Polo et al. (2019), οι 17 ΣΒΑ πρέπει να συμπεριληφθούν σε πολλά από τα μαθήματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, από τα βασικά μαθήματα των πρώτων ετών μέχρι τα πιο εξειδικευμένα μαθήματα των τελευταίων ετών. Προτείνεται μελλοντική διερεύνηση της επίδρασης εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης φοιτητών σχετικά με τους 17 ΣΒΑ (Kolokouri et al., 2021) καθώς και η σύγκριση των αντιλήψεων μεταξύ φοιτητών διαφορετικών σχολών και πανεπιστημίων (Zamora-Polo et al., 2019). Τέλος, η ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών μεθοδολογιών για την ενσωμάτωση της Ατζέντας 2030 στα προγράμματα σπουδών μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά στην επίτευξη των στόχων (Bespalyy et al., 2024).

Βιβλιογραφία

Μαΐδου, Α., Πολάτογλου, Χ., Πλακίτση, Κ. (2016). Οι αντιλήψεις και οι στάσεις των φοιτητών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων για την εκπαίδευση για την αειφόρο ανάπτυξη. Στο: Β. Τσελφές (Επιμ.). *Προσχολική Ηλικία: οι φυσικές επιστήμες στην εκπαιδευτική σχέση παιδιών και εκπαιδευτικών,* σ. 77-88. Εκδ. Άρτεμις. ISBN: 9786188260603

Bespalyy, S., Alnazarova, G., Scalcione, V.N., Vitliemov, P., Sichinava, A., Petrenko, A. & Kaptsov, A. (2024). Sustainable Development Awareness and Integration in Higher Education: A Comparative Analysis of Universities in Central Asia, South Caucasus and the EU. *Discover* Sustainability, 5, 346. https://doi.org/10.1007/s43621-024-00562-2

Dalampira, E.-S., & Nastis, S. A. (2020). Mapping sustainable development goals: A network analysis framework. *Sustainable Development*, *28*(1), 46–55. https://doi.org/10.1002/sd.1964

EUR-Lex. χ.χ. Access to European Union Law. Ανακτήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2024 από: https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/sustainable_development.html?locale=el

Kolokouri, E., Nanni, E., & Plakitsi, K. (2021). Planet 2030 and Inclusion for Sustainable Development. Στο A., Zeyer & R., Kyburz-Graber (Επιμ.). *Science | Environment | Health. Towards a Science Pedagogy of Complex Living Systems,* 2η εκδ., σ.129-148. Springer Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-75297-2_8

Zamora-Polo, F., Sánchez-Martín, J., Corrales-Serrano, M., & Espejo-Antúnez, L. (2019). What do university students know about sustainable development goals? A realistic approach to the reception of this UN program amongst the youth population. *Sustainability, 11*(13), 3533. https://doi.org/10.3390/su11133533